

MUZIKALE KRONIEK

De Kerstuitvoering van de Christelijke Oratorium-Vereeniging te Utrecht.

Haar goede gewoonte getrouw, heeft ook dit jaar weer de C. O. V. te Utrecht onder leiding van Anthon van der Horst en met medewerking van Jo Vincent een Kerstuitvoering gegeven, levens de 30ste uitvoering van de vereeniging. Als plaats van uitvoering was de Pieterskerk gekozen, welke keuze door den dirigent benut werd om het mooie orgel der kerk in al zijn pracht en klankrijkdom te doen hooren. Vooral de Suite du Deuxième ton van den Franschen componist Louis Nicolas Clémahault muntte uit door fraaie registratie, waardoor het niet overal even belangrijke werk toch de aandacht wist te boeien. Schitterend was de weergave van de fuga in D dur van Bach.

Niet alleen als organist, ook als componist boonde Van der Horst zich van de beste zijde. Een viertal van de koorwerken en een drietal liederen voor sopraan waren op zeer muzikale wijze door hem bewerkt. Reeds de eenvoudige, maar daardoor juist zoo treffende zetting van Psalm 75, waarmee het koor dit concert inleidde, pakte, terwijl de puntige begeleiding van de Fransche kerstliederen mede door de voortreffelijke registratie een schoone omlijsting vormden voor de op zoo zeldzaam mooie wijze gezongen liederen, die door Jo Vincent in het volle licht werden geplaatst. Ook de vierstemmige koorzetting was in alle opzichten uitstekend te noemen.

Naast deze Fransche kerstliederen van onbekende componisten vermeldde het programma: Psalm 75 van Jan Pietersz. Sweelinck. Hodie Christus natus est, Weihnachts-Konzert aus der Partita Sacra van Phil. Friedr. Böhdecker, Ihr Gestirn, ihr hohlen Lüfte van Christoph Peter, Wiegenlied der Hirten an der Krippe zu Bethlehem, Ein Kindlein ist uns heut gebo'n van Clemens non Papa, Weihnachtsmotette „Es müssen sich freuen und fröhlich sein" van Friedr. Erhardt Niedt en „Nun lüften wir den Heiligen Geist", een opsomming, die laat zien dat uit de vergefen literatuur van de vorige eeuwen nog wel heel wat ten gehore kan worden gebracht, dat de moeite van het weergeven loont.

Het koor kweet zich zeer goed van zijn niet altijd even gemakkelijke taak, waar op een enkele uitzondering na alles à capella werd gezongen. Een enkele detonalie wordt dan ook gaarne vergeven. De klank was goed, uitspraak en opvalling correct. Werkelijk een zeer goede avond.

B. D. S.

PERSCHOUWT

De kerk in de groote steden.

De heer H. Algra schrijft in „Leeuwarder Kerkbode": Tot nu toe is het gewoonte, dat in de groote steden als „bezoldigde werkkrachten" (ik weet, het is een rare term, maar ik gebruik hem, omdat ik de kwestie zakelijk, financieel wil bekijken) alleen predikanten met veel ervaring beroepen worden; mannen van naam. De tractementen zijn veel hooger dan die, waarop een candidaat beroepen wordt.

Maar is er onder het predikantswerk in de groote stad ook niet allerlei werk, dat door een jongen man, die pas afgestudeerd is, kan worden verricht?

En zou het daarom niet mogelijk zijn, dat in steden als Amsterdam onder de „bezoldigde krachten" enkele jonge mannen werden opgenomen, die in de stad b.v. drie à vijf jaar arbeiden, voor zij zelf een gemeente krijgen?

Onder de vigeerende bepalingen kan het niet. En een hulprediker kan voor zijn bestaan geen basis vinden in ons kerkrecht.

Maar er moet wat gedaan worden. En ik heb een sterk vermoeden, dat het toch in deze richting moet worden gezocht.

Bunyan of 'n drankje.

Uit het „Homoeopathisch Maandblad": Dezer dagen werden we gelukkig gemaakt, doordat in onze brievenbus een prijscourant van een Amsterdamschen kruidenhandel werd gedeponseed; 't adres doet niet ter zake.

Even later een citaat uit de reclame:

„De wereld is vol met slappelingen, die van het leven niets moeten hebben, maar er zijn ook nog wel enkele menschen, die alles aan de voeten van dat leven neerleggen (spat. v. ons), daarvoor alle offers willen brengen. Dat zijn de levensgevers aan de slappelingen!"

De schrijver zelf besluit:

Lezer, U wilt natuurlijk van zoo'n schrijver kruiden koopen. 'k Zou U raden, er eens f.15.— (een kleinigheidje in den tegenwoordigen tijd) aan te besteden. Want dan krijgt U gratis het boek: Bunyan's „Christen- en Christinne-reize naar de Eeuwigheid" of — (U raadt het in tien en niet!) of — een Rumkracht-drink

ter waarde van f.6.— (1/2 liter)! Begrijpt U nu, waarom ik U het adres niet opgeef?

Ratten en katten, vice versa, en menschen.

„Op den Uitkijk" schrijft:

In onzen tijd van overdadige reclame worden er heel wat enormiteiten zoetsappig door het publiek geslikt. Daarop berust dan ook het succes van heel veel reclame, op het kritiekloos aanvaarden.

Hoe groot het gebrek aan kritischen zin bij het publiek is — en niet alleen bij de eersten de besten — kwam o.a. aan het licht door een mop, die uitgehaald werd bij een Bank in het Oosten der Vereenigde Staten van Amerika. Voor het raam van die Bank werd een z.g. prospectus opgehangen van de California Ranching Company. Ziehier de inhoud:

Buitengewone gelegenheid. Wij openen in Californië een kattenfarm met 100.000 katten. Iedere kat zal per jaar gemiddeld 12 jongen werpen. De huiden der katten zullen voor 30 cent per stuk verkocht kunnen worden. 100 man kunnen per dag 5000 katten villen. Wij rekenen met een netto-winst van 10.000 dollar per dag.

Voor de voeding der katten zullen wij als neven-bedrijf een rattenfarm met een miljoen ratten openen. De ratten kunnen zich twaalf maal zoo snel vermenigvuldigen als de katten. We zullen dus iedere kat dagelijks met vier ratten kunnen voederen en aan de ratten zullen we de kadavers der katten te eten geven. Bijgevolg zullen de kattenvelletjes ons niets kosten.

Aandeelen van deze epoche-makende onderneming zijn thans voor 5 cent te bekomen; de prijs zal echter spoedig stijgen. Maak van de gelegenheid gebruik, zoolang deze aan uw deur klopt. California Ranching Company.

De menschen, die dit enorme stuk lezen, begrepen niet, dat het een mop was, maar liepen de Bank plat om aandelen te koopen. Den eersten dag kwamen er zelfs zestig zakenmenschen, die in zaken een goeden naam hebben, om zich van aandelen te voorzien. Een bedrijf, waarbij de katten met ratten en de ratten met katten gevoerd werden, moest wel groote winsten maken.

De Bank heeft maar gauw dat z.g. prospectus weggehaald.

Zelfmoorden.

„Op den Uitkijk" schrijft:

Hoe groot er een algemeener godsdienstloosheid, hoe hooger het aantal zelfmoorden. Het leven wordt dan niet langer beschouwd als een gave Gods, waarover Hij alleen heer en meester is. Derhalve wordt het weggeworpen, wanneer het waardeeloos schijnt. De groote toename van het aantal zelfmoorden in den modernen tijd is niet alleen en niet in de eerste plaats een gevolg van moeilijke economische omstandigheden, maar vooral van ongelof.

Volgens de „Neue Züricher Zeitung" heeft Duitschland in den tijd vóór den wereldoorlog elke drie jaar evenveel dooden aan zelfmoord verloren als de Fransch-Duitsche oorlog van 1870/71 met zijn 40.000 dooden het land gekost heeft.

De Volkenbond heeft in zijn „Annuaire Sanitaire" nauwgezet het statisch materiaal verzameld, dat een inzicht geeft in de steeds grootere verbreiding van dit kwaad. In Saksen is het aantal zelfmoorden al vele tientallen jaren het hoogst: 2250 in 1929 d.w.z. 4.39 per 10.000 inwoners. Dan volgt Oostenrijk met 3.99 zelfmoorden per 10.000 inwoners. In Nederland kwamen in 1930 voor 0.81 per evenveel inwoners. Gunstiger nog waren Noorwegen, Spanje, Ierland, Polen, Griekenland.

Onze groote steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag hebben alle drie minder dan één zelfmoord per 10.000 inwoners. Als we daarnaast Hamburg zien met 4.15, Berlijn met 3.78, Brussel met 3.57, Parijs met 1.85 per 10.000 inwoners, dan zijn onze steden nog gunstige uitzonderingen.

Tragiek van het waarheidskarakter?

In „Opbouw", weekblad voor humanistisch christendom, wordt geschreven:

De bekende Friedrich Heiler geeft ergens in zijn boek „Das Gebet" de opmerking, dat in het waarheidskarakter van den Protestantischen eeredienst zijn tragiek schuilt. Die eeredienst wil vóór alles „geestelijk" zijn, maar stelt zich daardoor in een ruimte, waarin de scheppende vroemheid zich verliest, in plaats van een houvast vindt.

Hetzelfde kan gezegd worden van het Nederlandsche Modernisme.

De opmerking van Heiler is al even onjuist als de parallel van den schrijver in „Opbouw". Wanneer het waarheidskarakter van den eeredienst stond en viel met de verkondiging in een bepaalde soort van proza, of in een vasten trant van „betoog", dan zou men er iets voor kunnen voelen. Thans echter niet.

„Oecumenisch", en wat het waard is.

In „Opbouw" (vrijzinnig) vraagt een lezer aan de redactie:

Hoe komt het, dat bij toenemende oecumenische geest onder de Christenen de ook oecumenisch geworden orthodoxen toch maar rustig voortgaan met onderdrukking der linksen?

En waarom komen alle oecumenisch-georiënteerden niet morgen in Uw Huis te zamen om alle kerkverbanden op te heffen en ene, heilige, katholieke kerk van Holland te stichten?

Gaarne als verslaggever dan een uitnodiging. Als oecumenisch christen zou het mij een vreugdedag zijn.

De redactie geeft onderstaand antwoord:

Den oecumenisch mede-Christen heil! Keulen en Parijs werden niet op één dag gebouwd. Sinds 1935 jaren, ook wel langer, zoeken wij de eene, heilige, Katholieke kerk. Ik geloof niet, dat „van Holland" te rijmen valt met „Katholiek", zoolmin als ik geloof, dat mijn huis het geschikte oord is voor de

eerste samenkomst. Ik geloof niet, dat ik de eene heilige kerk, die bovendien „onzichtbaar" wordt geacht; ten volle gerealiseerd zal zien op narde, zoo min als eenig mensch der toekomst. Het Koninkrijk Gods is er ook niet zoo gauw. Ook geloof ik niet, dat menschelijke twisten (ten volle opgeruimd kunnen worden, zelfs niet in de kerk).

Maar wat ik wel geloof, dat is, dat het principiëel stellen van ootmoed en zwijgen-over-elkander in de kerk (en dat wil de oecumenische beweging vóór alles), teneinde door het stiller worden der menschelijke discussies beter in staat te worden Gods opdracht te kunnen hooren, van groote, groote waarde is. En: de gelegenheid geeft samen te arbeiden in plaats van elkander te bestrijden. De vrijzinnigen ontvangen alle ruimte tot mede-arbeid en de mijne geef ik volgaarne.

Niet omdat ik denk, dat morgen het onderling dwarsdrijven van rechts en links en het onderling minachtend elkander bejegenen en bespreken uit zal zijn, — doch wel omdat ik geloof en vertrouw, dat iedere poging tot waardiger onderlinge verhouding der kerken en der richtingen reeds een zeldzaam waardevol goed is, dat — om te slagen — onze bereidheid minus scepsis (dat is niet minus open oogen) behoeft.

Tot zoover het wijze antwoord.

Ergo: wat men „oecumenische" kerk noemt, is onzichtbaar.

Dat „onzichtbare ding" wordt nimmer heelemaal „gerealiseerd".

Derhalve: men kan slechts hopen op het oecumenische.

En als deze hopen de broeders nu eens beginnen te gelooven, dat anderen ook hopen, al denken ze over den weg-ter-doelbereiking volkomen anders, dan zij, wel, dan beginnen ze weer eens te luisteren, niet alleen naar verre geluiden, maar ook naar die van vlak-nabij. Best mogelijk, dat de priester en leviet, die den gewonden man aan den weg lieten liggen, in hun zwaar geladen geest problemen van Rome en Gallië of Spanje liepen uit te broeden, en dus alleen stemmen-uit-de-verte vernamen. „Boodschappen". Maar die barmhartige Samaritaan hoorde een geluid van vlak-bij en kreeg voorloopig daaraan de handen vol.

Lessen der historie, en „vergeetachtige" hoorders.

Ds J. W. Siertsema schrijft in „Haarlemsch Kerkblad" over het z.g. „leidende beginsel" der N.S.B. en merkt daarbij op:

Hoe scheen het in de dagen der Hervorming alsof de Humanisten naast de Reformatoren stonden. Ze streeden immers allen tegen de dorre scholastiek, tegen onkunde en bijgeloof, tegen schrikkelijke misstanden in de kerk. Ze riepen allen tot studie van de klassieken, tot onderzoek van de Heilig Schrift in den oorspronkelijken tekst. Maar te laat zag men in, dat het den Humanist niet om Christus, ook niet om Zijn Woord, maar om den mensch, den idealen mensch te doen was, de studie van de Schrift, deed, naar een woord van Dr. Kuyper, slechts dienst als locomotief, om den trein der classieke schrijvers binnen het station te rijden.

De geschiedenis heeft geleerd hoe diezelfde studie straks het wapen werd waarmee ze Kerk en Christendom bestreden. Het was immers ook niet anders te verwachten, want Reformatie en Humanisme leefden uit een verschillend beginsel.

Maar waarom luisteren wij dan niet meer naar de lessen der historie? Hoe vele Christenen in Duitschland komen langzamerhand tot de ontdekking, dat zij zich hebben vergist. Hoe werd onlangs nog door een leider, die opdracht had om studenten te instrueren, aan een Christen-student toegevoegd, dat wel meerderen straks uit de partij zouden terug trekken, daar de Protestanten blijkbaar tot nu toe niet hadden ingezien, dat ze de zegeningen van het Nationaal Socialisme niet konden najagen zonder de wereldbeschouwing, die er achter lag.

En moet dat onder ons nog gezegd worden? Als het een verschil van wereldbeschouwing is, behoeven wij dan nog te aarzelen? Is het woord van Jezus voor ons niet genoeg: Een goede boom kan geen kwade vruchten voortbrengen, noch een kwade boom goede vruchten voortbrengen?

De classis Haarlem heeft inzake de kwestie, welke houding de kerk moet innemen tegenover N.S.B.-ers, een goed geluid doen hooren. We verblijden ons daarover ten zeerste.

„Gesprek met een N.S.B.-er".

Onder dezen titel schrijft Ds J. J. Bouwman in „Almelosehe Kh.":

Dezer dagen had ik een gesprek met een N.S.B.-er. Als gij eens de macht hebt, zoo vroeg ik, en ik zou van den kansel zeggen, dat men op grond van Gods Woord, geen lid van de N.S.B. mag zijn, wat dan? Dan zullen wij daarover eens met elkander praten, was het antwoord. Als wij het dan niet met elkander eens kunnen

worden en ik meen, dat ik voort moet gaan met de gemeente te vermanen geen lid te worden van de N.S.B. en U meent, dat ik dwaal en dat men wel lid van de N.S.B. kan zijn, wat zal er dan gebeuren?

Het antwoord was: dan zullen er maatregelen tegen U genomen worden. Het zal U verboden worden de partij tegen te spreken en de rust in den staat te verstoren. K. S.

De gezangen in de Gereformeerde Kerken.

In „IJmuider Kerkbode" lezen we:

Waarvoor men bij de invoering van de aan de bestaande gezangen toegevoegde gezangen heeft gevreesd, is ook gekomen: het heeft tot moeilijkheden in vele kerken aanleiding gegeven. En naar het blijkt; van twee zijden. Aan de eenen kant staan degenen, die van deze „nieuwe gezangen" niets moeten hebben; aan de andere zijde groote vrienden ervan, die ze in bijna elken dienst wel zouden willen zingen. Bij dezen stand van zaken komt heimelijk wel eens de gedachte bij velen op (met allen eerbied, die aan de Generale Synode verschuldigd is) of zij die zaak liever niet had kunnen laten rusten; men moest liever maar niet beginnen in dezen donkeren tijd aan datgene, wat de eenheid van- en de eendracht onder de Gereformeerden niet bepaald bevordert. Maar... zij zijn er nu eenmaal! Wat nu ermee te doen? Nu heeft men leden, die in de meening schijnen te verkeeren, dat men nu verplicht is, om de gezangen te zingen. Dat is echter zoo niet. Zoo heeft wel eens de Haagsche Synode aan de kerken onder haar juk opgelegd, dat in elken dienst een gezang moest worden gezongen. Maar men is daar ook erop terug gekomen. In de Gereformeerde Kerken bestaat geen gezangenplicht. De Synode van Middelburg heeft in art. 89 van de Kerkenorde bepaald, dat „in de Kerken zullen gezongen worden de 150 psalmen, alsmede de Eenige Gezangen, zooals die zijn gehandhaafd en vastgesteld voor kerkelijk gebruik door de Synode van Middelburg in 1933". Voor beoefenaars van ons Kerkrecht zij erop gewezen, dat deze Synode het oude artikel der K.O. niet alleen uitgebreid met het oog op de bijgevoegde gezangen, maar ook voor de woorden „de 150 psalmen" heeft weggelaten het woordje „alleen", dat in vroegere redacties van de K.O. stond. Het zal wel niet in de bedoeling der Synode gelegen hebben, om hier een principiële verandering aan te brengen, alsof de 150 psalmen niet het Liederenboek der Kerken zouden zijn, waaraan men enkele anderen heeft toegevoegd. Wel heeft de Synodale commissie van rapport in haar stuk aangedrongen, dat de invoering „met wijsheid" zou moeten geschieden. De Synode heeft die conclusie wel niet aanvaard; maar het kan ook weer niet in haar bedoeling gelegen hebben, om te zeggen, dat men geen wijsheid of voorzichtigheid zou moeten gebruiken. Inderdaad is het hier ten zeerste geboden, daarvan in zulk een teedere zaak gebruik te maken. Het hoogste toch, waarom het gaat, is het heil der kerk, omdat daarin Gods eere verheerlijkt wordt. Als het nu blijkt, dat er leden zijn, die zich aan de invoering van de nieuwe gezangen stooten; die daarom de godsdienstoefeningen verzuimen of erger nog: hun lidmaatschap van de Kerk opzeggen, dan is wijsheid en voorzichtigheid geboden. Men moge over het gedrag van deze broeders oordeelen, zooals men wil; maar men heeft rekening te houden met het feit, dat 100 jaar achtereen erin gehamerd is, dat de gezangen verkeerd waren.

De onderscheiding tusschen de gezangen der Haagsche Synode, waartegen Ds de Cock zich heftig heeft verzet, en gezangen in het algemeen, is in den loop van den tijd aan meer dan 99 % ontgaan. Mag men nu opeens van allen vergen, dat zij voorstanders van de nieuwe gezangen van 1933 zullen zijn?

Bovendien is het zingen al of niet van gezangen een

middelmatige zaak; geen zaak van beginsel. Als men met hart en mond de psalmen zingt, zal men waarlijk Gode eere geven. De vraag zij aan voorstanders-tot-elken-prijs van de gezangen gesteld, of zij waarlijk tot eere van God zingen, als zij weten, dat andere leden der gemeente aanstoot daaraan nemen? In deze materie is wijsheid en voorzichtigheid geboden. Door broederlijke saamspreking trachte men degenen, die van de nieuwe gezangen afkeerig zijn, te overtuigen van de Schriftmatigheid van het gebruik daarvan. Alleen dan zullen de gezangen in de Kerk tot verheerlijking Gods zijn, allen met hart en mond daarmede den Heere zingen.

Tot zoover het artikel. Het is ondertekend „v. K.". Waarschijnlijk is de schrijver dus Dr D. J. v. Katwijk. Ik spatteerde hier en daar.

K. S.

BOEKBESPREKING

„Gaaf dan henen...", door P. M. Legène. J. N. Voorhoeve - Den Haag.

Dit boekje van ruim 100 bl. is hartelijk aan te bevelen. Oud-Zending Legène neemt zijn uitgangspunt in de Schrift, gelijk reeds de titel van het boek vermoeden deed. Kort en krachtig brengt hij ons op de hoogte van de vreemde godsdiensten: Animisme, Hindoeïsme enz. Hij leidt ons in in het leven der heidenen en laat ons hun strijd zien als het Evangelie komt. Uitstekend zet hij de moeilijkheden uiteen in een jonge Christengemeente, om tenslotte de vraag te stellen: wie zal het winnen? Het is een heel goed zendingsboekje; geen verhaaltjes, hoewel natuurlijk de voorbeelden niet ontbreken, maar onderwijzing op deskundige en zeer onderhoudende wijze. Ik ken een dergelijk boek in het Nederlandsch niet, en spreek den wensch uit, dat velen het zullen aanschaffen. Als ge het rustig gelezen hebt, zijt gij verrijkt geworden aan kennis, en aan ootmoed en aan plichtsbeseft en aan gebedsbehoefte, en nog veel meer. Dit boek kan onder den zegen Gods zeer veel nut doen. Natuurlijk plaatsten wij hier en daar wel eens een vraagteeken, b.v. op bl. 19 bij de opmerking: „alle bijzakelijke dingen vallen weg in de zending"; men merkt trouwens wel, dat een Herrnhutter aan het woord is; maar als men dit in het oog houdt, zal lezing slechts goed doen. Voorhoeve gaf het keurig uit. J. D. W.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

- Beroepen te:**
 - Borger: cand. J. Ribberink te Kampen.
 - St Pancras-Heer Hugowaard: cand. Th. H. van Andel, hulpprediker te Laren (N.-H.).
- Aangenomen naar:**
 - Yerseke: cand. A. van Egmond te Rotterdam.
- Intrede te:**
 - Diever: cand. J. A. van Arkel. Tekst: Jes. 61:1-3.
- Benoemd tot Hulpprediker te:**
 - Munnekeburen: cand. F. Strikwerda te St Anna Parochie.
- P. Box. †**
 - Te Groningen is 12 December in het Diaconessenhuis in den ouderdom van 65 jaar overleden Ds P. Bos, emeritus-predikant der Geref. Kerk te Stadskanaal.

Doleantie-herdenking.

In 1936 hopen de Gereformeerde Kerken in ons land doleantie te herdenken. Een comité heeft zich tot deze herdenking gevormd, bestaande uit de heeren Dr H. H. Kuyper, voorzitter; Prof. Dr F. W. Grosvic-voorzitter; Mr G. H. A. Grosheide, secretaris; meester; Prof. Dr A. G. Honig, J. H. Kok, Prof. Dr. derbos, Dr J. C. Rullmann en Ds J. L. Schouten.

Het comité heeft het plan, om, aangezien de doleantie feitelijk te Kootwijk op 7 Februari 1886 begon, Woensdag 5 Februari a.s., des avonds 8 uur, een bid- en dankgebed de Keizersgrachtkerk te Amsterdam te beleggen, in als voorganger hooft op te treden Ds K. Fernhout, ritus-predikant te Baarn.

Donderdag 6 Februari vindt de groote herdenking plaats, eveneens te Amsterdam, plaats, in welke zullen: Prof. Mr A. Anema, Dr K. Dijk, Ds T. F. Prof. Dr F. W. Grosheide en Prof. Dr G. M. den Hartog. Alle kerkeraden zullen genoodigd worden naar deze komst een afgevaardigde te zenden.

Vervolgens hooft het comité een doleantie-actie waarin belangrijke stukken uit de dagen van 1886 een catalogus van stukken en geschriften aangaande doleantie zullen worden opgenomen, in het licht te helpen; daartoe vraagt het van alle Kerken een bijdrage. Herdenkingscollecte, welke opbrengst aan commissie-Grosheide-Schouten kan worden afgedragen. Kerken, die door het houden der bedoelde collecte actie met het streven van het comité betonen, om door de zorgen van het comité een archief-exemplaar de Kerk van het „Gedenkbboek", dat van de hand van een 12-tal auteurs binnenkort bij den uitgever J. te Kampen het licht ziet.

Het adres van den secretaris-penningmeester van doleantie-herdenkingscomité is: Mr G. H. A. Grosvic-Keizersgracht 586 te Amsterdam, giro 57599.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

Door de Classis Hilversum der Geref. Kerken is preparatoir examen toegelaten om te staan naar de dienng des Woords, de heeren A. W. Schaafsma, we Hilversumsheweg 7, Bussum en N. Warner, deestraat 6, Hilversum. Beide kandidaten zullen gams Kerken des Zondags dienen en een eventueel bespreking nemen.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERKEN.

Bedankt voor: Sassenheim: W. Heerma te Aalsmeer.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

- Beroepen te:**
 - Giessendam: M. Hofman te Krabbendijke.
- Bedankt voor:**
 - Ridderkerk: M. Heikoop te Utrecht.
- Intrede te:**
 - Gouda: A. de Blois. Tekst: Zach. 4:6.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERKEN.

- Beroepen te:**
 - Amsterdam (vac. Dr de Vrijer): H. Dekker te Apeldoorn (toez.) en te Molenaarsgraaf: cand. I. Steur te Burgh.
 - Breskens: J. J. Hietkamp te Serooskerke (W.).
 - Cothen: cand. J. A. Peters te Tiel.
 - Linschoten: P. Kuijman, emer. pred. te Hilversum.
 - Numansdorp: G. J. G. de Bel te Warmond.
 - St Jacobi Parochie: D. Bender te De Wilp.
 - Vlissingen: J. A. Raams te Kloetinge.
 - Wouterswoude: cand. I. Schipper te Oud-Beyerland.
- Aangenomen naar:**
 - Doeveren (toez.): P. L. Hage, emer. pred. te Baarn.
 - Herwen en Aerdt: cand. F. C. Kleinman te Amsterdam.
 - Maastricht: D. van Peursem te Uitgeest.
- Bedankt voor:**
 - Katwijk aan Zee: G. Grootjans Jr te Watergraafham.
 - Middelburg: G. van Veldhuizen te Hantum.
 - Westbroek: J. van Amstel te Voorhuizen.
- Intrede te:**
 - Culemborg: Dr A. van Selms. Tekst: Openb. 3:20.
 - Sirjansland: cand. O. G. Bunjes. Tekst: 1 Kon. 3:16.
 - Streefkerk: H. W. Waardenburg. Tekst: Hebr. 11:13.

VERSCHEENEN:
MYSTIEK EN MYSTICISME
 door
Ds. W. F. C. VAN HELSDINGEN
 Prijs . . f 0.30
 bij afname van minstens 10 exx. f 0.25 per ex.
 In het Voorwoord schrijft Prof. Dr. H. H. KUYPER:
 Met belangstelling heb ik uw reteraat over Mysticisme gelezen en ik meen, dat een druk daarvan wenschelijk zou wezen, omdat het voor ons kerkelijk leven practisch van betekenis is en op oorzakende uitwassen wijst, waardoor de rechte ontwikkeling van het geestelijke leven in gezond schriftuurlijken zin belemmerd wordt.
 Verkrijgbaar bij den boekhandel en, na storting op postrekening no. 36000, bij de uitgevers
OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Chr. Muziektijdschrift „De Harp“
 met maandelijksche Muziekbijlage
 f 1.50 per Jaar
 onder redactie van F. PIJLMAN
 Neemt proef met een abonnement en U zult algeheele voldoening smaken.
 Adm.-Adres: te Helmersstraat 94 - Amsterdam (W.)

JAARBOEK 1936
Hebt U al besteld?
 In bewerking om begin Januari te verschijnen is het
„Jaarboek ten dienste van de Geref. Kerken“
 waarin opgenomen portretten en In Memoriams van de in 1935 overleden predikanten.
 ± 400 bladz. f 1.00 — gecartonneerd f 1.25
 Te bestellen bij den Boekhandel of bij de Uitgevers
OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

BIJVERDIENSTE
Wie wil zich belasten met het werven van abonnees op dit blad?
 Aanmelding aan ons Bureau te Goes.

VERSCHEENEN:
KERKSPLITSING
 een „geloofsstuk" en geen „waagsstuk"
Geen praat langer maar daad.
Prijs f 0.25.
 Bij afname van 10 exx. f 0.20 per ex.
 Voor kerken waarin dit onderwerp in bespreking is, is de brochure van zeer groot belang! Terwijl voor alle groote kerken de brochure zeer oriënteerende voorlichting geeft.
 Verkrijgbaar bij den boekhandel, en, na storting van het bedrag op postrekening no. 36000, bij de Uitgevers
OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

„DE SCHOOL MET DEN BIJBEL“
 WEEKBLAD VOOR HET CHRISTELIJK ONDERWIJS
 Het blad, dat onder leiding staat van de redacteurs DREWES, en J. LENS, telt de meest bevoegde werkers, o.a. voor wetstechnische zaken, en geeft een beeld van de stroomingen en feiten op het terrein van het Christelijk onderwijs.
 Men neme een proefabonnement voor een half jaar à f 1.25 vooruitbetaling te storten op postrek. 36000, bij de Uitgevers
OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

16e JAAR

Medewerker:
 's-Grave
 Baarn:
 Jansz, E.
 dam: Dr
 Ermelo:
 Wanswe
 Pa.; Dr
 's-Grave

Alle stuk
 Prof. D

INHOUD: Ho
 loof aan de
 Schrift: De
 kelijk Leve
 polemische
 Als gij in u
 Licht". —
 Nationaal-so
 me bij de S
 Zending om
 Kerknieuws.

We ginge
 des tijds
 insloot met
 prediking e
 heilsvwerw
 menschen.

Door wat
 dachten en
 bepaald, wa
 Gods genad
 tieke verhou
 de heerscha
 nog eenig z
 houden had
 worden een
 Joden, maar
 meinsche w
 zelveu gehe
 klaard, rech
 sterven, ma
 zonden. Wa
 wond, om
 zeld; de str
 op Hem, Je
 den vloek
 voor ons, G
 Maar dat
 opstanding,
 om Zijns li
 zaliging doe
 verwerving,
 worden en
 reddende u
 komen we
 tijds" te ker
 Evangelie g
 ook daarov
 van deze u
 volheid des
 Zoon uitgez
 worden on
 onder de w
 de aannem
 zouden, Gal
 dacht scher
 hunne vers
 ballingschap
 meinsche v
 Bij de ge
 lang niet a
 volkt dit lan
 moge zijn,
 Galilea, zee
 plaats buit
 van Babylo
 in Egypte,

1) In verko
 1935.